

Expunere de motive

privind modificarea și completarea Legii nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie, precum și pentru completarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect consolidarea și extinderea funcțională a Observatorului național al copilului, reglementat prin Legea nr. 156/2023, în sensul transformării acestuia într-un instrument unitar de evidență, monitorizare și urmărire a intervențiilor instituționale privind copiii aflați în situații de risc sau în sistemul de protecție specială.

În prezent, Legea nr. 156/2023 reglementează Observatorul național al copilului ca instrument informatic destinat în principal evidenței copiilor aflați în risc de separare de familie. Deși acest mecanism reprezintă un progres semnificativ în domeniul protecției copilului, sfera situațiilor de vulnerabilitate nu se limitează exclusiv la riscul de separare de familie.

În practică, există categorii distincte de copii aflați în situații de vulnerabilitate accentuată, precum copiii victime ale abuzului, neglijării, exploatarei sau violenței, copiii pentru care sunt dispuse măsuri de protecție specială, copiii separați temporar de familie, precum și alte situații reglementate de Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului. Lipsa unei evidențe integrate și actualizate poate conduce la fragmentarea intervențiilor, întârzieri în reacția instituțională și dificultăți în monitorizarea continuă a cazurilor.

Din practica instituțională și din necesitatea corelării Legii nr. 156/2023 cu Legea nr. 272/2004 rezultă că monitorizarea copiilor aflați în vulnerabilitate trebuie realizată unitar și continuu, iar evoluția cazurilor trebuie urmărită după intervenția inițială. De aceea, este necesară consolidarea mecanismului informatic existent, astfel încât să permită evidența, monitorizarea și urmărirea intervențiilor până la încetarea motivată a situației de risc sau a măsurii de protecție.

Prezenta inițiativă urmărește asigurarea continuității instituționale în gestionarea cazurilor de copii vulnerabili, de la identificarea situației până la închiderea motivată a cazului, cu scopul de a întări coerența intervențiilor și responsabilizarea autorităților implicate.

Legea nr. 156/2023 instituie Observatorul național al copilului, administrat de ANPDCA, precum și obligații pentru serviciile publice de asistență socială și direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului în ceea ce privește identificarea, înregistrarea și monitorizarea copiilor aflați în risc de separare de familie.

Totodată, Legea nr. 272/2004 reglementează cadrul general al protecției copilului, inclusiv măsurile de protecție specială și atribuțiile instituțiilor competente în cazurile de abuz, neglijare, exploatare sau violență asupra copilului.

Cu toate acestea, cele două acte normative nu asigură în prezent o corelare completă din perspectiva existenței unei evidențe informatizate unitare, care să permită urmărirea integrată a copilului pe întreg parcursul intervenției instituționale.

În acest sens, prezenta propunere legislativă nu instituie un registru distinct și nu creează o structură instituțională nouă, ci vizează extinderea funcțională a Observatorului național al copilului, prin reglementarea expresă a componentei de tip Registru Național al Copiilor Aflați în Situații de Risc și Protecție.

Prin această extindere, Observatorul va permite evidențierea și monitorizarea nu doar a copiilor aflați în risc de separare de familie, ci și a altor categorii de copii vulnerabili, în funcție de intervențiile și competențele instituționale prevăzute de lege.

Propunerea legislativă reglementează definirea Registrului, introducerea și actualizarea datelor în cadrul acestuia, menținerea activă a cazurilor până la încetarea, justificată și documentată, a situației de risc sau a măsurii de protecție, accesul diferențiat la date în funcție de competențele autorităților și instituțiilor implicate, măsurile de securitate și confidențialitate a datelor, interdicția utilizării acestora în alte scopuri decât cele privind protecția și promovarea drepturilor copilului, precum și regimul sancționator aplicabil nerespectării obligațiilor de înregistrare, actualizare, închidere justificată a cazurilor și utilizare legală a datelor.

Pentru asigurarea aplicării unitare a noii reglementări, se instituie și o dispoziție tranzitorie, potrivit căreia direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului vor introduce în sistem datele aferente cazurilor aflate în curs la data intrării în vigoare a legii, într-un termen determinat.

Impactul social urmărit constă în creșterea capacității de identificare timpurie a copiilor vulnerabili, asigurarea unei monitorizări continue a intervențiilor și reducerea situațiilor în care cazurile nu sunt urmărite unitar la nivel instituțional. Totodată, Registrul va permite o imagine integrată asupra cazurilor active, a măsurilor dispuse, a termenelor de monitorizare și a responsabilităților instituționale, contribuind la o mai bună coordonare între autoritățile administrației publice locale, direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului și ANPDCA.

Având în vedere caracterul sensibil al datelor prelucrate, se instituie garanții suplimentare privind confidențialitatea acestora, caracterul nepublic al Registrului, accesul diferențiat al utilizatorilor, jurnalizarea obligatorie a operațiunilor și interdicția utilizării datelor în alte scopuri decât cele prevăzute de lege. Prelucrarea datelor cu caracter personal se realizează cu respectarea Regulamentului (UE) 2016/679 și a legislației naționale în materie.

Prezenta inițiativă nu presupune înființarea unei noi instituții și nu creează un sistem informatic paralel, ci valorifică infrastructura existentă a Observatorului național al copilului, reglementat prin Legea nr. 156/2023, și urmărește extinderea funcțională a acestuia.

Eventualele costuri de adaptare a sistemului informatic vor fi determinate în etapa de implementare a metodologiei de aplicare și vor fi suportate din fondurile aprobate potrivit legii, inclusiv din programele destinate digitalizării și protecției drepturilor copilului. Aplicarea prezentei inițiative se realizează prin adaptarea infrastructurii informatice existente, fără înființarea unei instituții noi și fără instituirea unui sistem informatic paralel.

În plan normativ, inițiativa modifică și completează Legea nr. 156/2023 și realizează corelări punctuale cu Legea nr. 272/2004, în vederea asigurării coerenței legislative în materia protecției copilului și a evidenței cazurilor gestionate de autoritățile competente.

Prin aceste intervenții legislative se urmărește consolidarea unui mecanism unitar de evidență și monitorizare a copiilor aflați în situații de risc sau în sistemul de protecție specială, în scopul asigurării continuității intervenției instituționale, clarității responsabilităților și eficienței măsurilor de protecție.

Deputat Raissa Enachi
Circumscripția electorală nr. 39, Vaslui